

Kako bi se dokazalo puštanje metana u atmosferu neprofitna organizacija Clean Air Task Force (CATF) pokrenula je projekt #CutMethaneEU za kojega je nabavila posebnu infracrvenu kameru vrijednu 100.000 eura s kojom je snimala 123 nalazišta nafte i plina u Austriji, Češkoj, Njemačkoj, Mađarskoj, Italiji, Poljskoj i Rumunjskoj. Video snimke koje se mogu vidjeti na CATF-ovoj stranici i na Youtubeu a pokazuju da plinska infrastruktura u cijeloj Europi ispušta metan u atmosferu. Podsjetimo, metan je otrovan staklenički plin koji je višestruko štetniji i opasniji od CO₂.

O važnosti ove kampanje pitali smo Mariju Miletu iz Zelene akcije koja godinama upozorava na štetnosti LNG projekta na Omišlju: "S jedne strane, po prvi put imamo vizualizirano zagađenje iz plinskih elektrana, LNG terminala i plinovoda, nešto što nije vidljivo ljudskom oku poput zagađenja ugljenom ili naftom. Cilj je javnosti predočiti i osvijestiti je kako to izgleda jer je teško komunicirati zagađenje vezano uz plin, kao i utjecaj njegova korištenja na klimu i zdravlje ljudi."

Također dodaje kako se "ovom kampanjom želi potaknuti Europsku komisiju da konačno sustavno regulira emisije metana koje su godinama ignorirane, a pravi je utjecaj vjerojatno puno veći nego što mislimo. Industrija je dosad uspješno eskivirala odgovarati za takve emisije, no nadamo se kako tome sada dolazi kraj."

Mileta naglašava da je "metan najveći uzročnik klimatskih promjena nakon ugljičnog dioksida (CO₂), glavna je komponenta plina - fosilnog goriva - i preko 80 puta snažniji od CO₂ tokom prvih 20 godina u atmosferi. Stoga, plin se nikako ne može smatrati tranzicijskim odnosno prijelaznim gorivom u niskougljičnu budućnost, ili bolje rečeno, budućnost bez fosilnih goriva."

Radi se dakle o toliko ozbiljnom zagađivaču, da će vegetarijanskoj moralnoj panici skloni pojedinci pozivati cijeli svijet da prestane jesti meso, jer goveda proizvode ogromne količine CO₂. Svo to vrijeme, dok su oči javnosti fokusirane na mesnu industriju, plinska infrastruktura neometano zagađuje planet. Štoviše, ni EU ali ni brojne druge zemlje nemaju zapravo zaštitu tj. zabranu emisija od LNG-a i drugih plinskih pogona. Nije da makar nekakvi filteri ne postoje, nego ne postoji politička volja koja bi bila snažnija od lobističkih isplata, i omogućila da se problem (ne sanira nego) počne znanstveno adresirati.

Jednostavnije rečeno, EU ne regulira emisije metana u energetske sektoru, što znači, piše Reuters, da firme koje imaju koncesije na lokacijama na kojima je CATF snimio emisije metana ne krše nikakve zakone zbog curenja opasnog stakleničkog plina. To bi se ove godine trebalo promijeniti te se očekuje da EU uvede zakone i kazne za ovakve postupke. CATF je izbrojao 271 ovakav incident - namjernog ili slučajnog ispuštanja metana u atmosferu. Preko 90 posto posjećenih lokacija u Češkoj, Mađarskoj, Italiji, Poljskoj i Rumunjskoj emitira metan, dok je broj lokacija koje emitiraju metan u Njemačkoj i Austriji bila nešto niža.

Aktivisti i novinari posebno su apostrofirali problem izostanka sanacije rupa u npr. hrđavim

tankovima u kojima se čuva metan, i druge propuste u održavanju infrastrukture, koje možemo možda pripisati manju strogih propisa i penala za takvo postupanje. Ukratko, to znači da se rupe ostavljaju, jer je jeftinije nego ih popraviti. O globalnim posljedicama takvog poslovnog ponašanja, tek se počinje voditi računa. Nova pravila napraviti će nered u plinskoj branši, ali nered koji je i nužan i zakasnio. S obzirom na sporost birokracije, nova pravila početak će se primjenjivati tek 2023. godine, no prije toga bi trebalo nekim penalima kazniti sve firme koje puštaju metan u atmosferu. MOL i OMV su primjerice istaknuti u CAFT-ovom izvještaju kao firme koje imaju brojne emisije metana na svojim poljima. Na upite Reutersa iz OMV-a su odgovorili da podržavaju nova energetska pravila EU i da će otkloniti rupe u svojoj infrastrukturi, ali reagirali su tek nakon što je priča došla u javnost. Globalno, koncentracija metana u atmosferi raste. UN je u aprilu priopćio da će bez značajnog smanjenja emisija metana u ovom desetljeću cilj Pariškog sporazuma, ograničenje zagrijavanja na 1.5 Celzija, ostati izvan dosega. Jednom kad se metan nađe u atmosferi, gotovo je nemoguće ponovno ga uhvatiti i zarobiti što znači da je sve ove slobodne emisije nemoguće sanirati, ali i da svako prolongiranje rješenja znači dodatna, svjesna ali nepotrebna zagađenja.

Marija Mileta ističe kako je bitno naglasiti da “regulacija emisija metana i kratkoročne sanacije njegova istjecanje nikako ne smiju biti glavno rješenje, već ono leži u postupnom ukidanju korištenja plina, a trenutno desetljeće je prema relevantnim znanstvenim izvještajima ključno. Kompromisne politike koje teže održavanju plinske infrastrukture na životu i davanju daljnjih subvencija za projekte na fosilna goriva zbog snažnog utjecaja industrije nisu prihvatljive. Jednostavno je – živimo u klimatskoj krizi i nema prostora za novu potporu za plinsku infrastrukturu, bez iznimke. Ulaganje mora ići u smjeru obnovljivih izvora energije, energetske učinkoviti te pravedne tranzicije za radnike i radnice u industriji.”

Izvor: bilten.org